

REFORM PROCESSES IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF UZBEKISTAN

Yulduz Ergasheva

Professor, Doctor of Historical Sciences

Karshi State Technical University

Karshi, Uzbekistan

E-mail: yuae63@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: education, higher educational institutions, reforms, young people, upgrading education, communication technologies, professional activities, concept.

Received: 26.04.25

Accepted: 28.04.25

Published: 30.04.25

Abstract: The article analyzes the problems of improving and modernizing the higher education of the Republic of Uzbekistan, reveals the experience of the development of the national model, justifies the general and special in principles, conceptual approaches to reform, improve and modernize higher education. Based on official sources, statistical data of the State Statistics Committee and the Ministry of Higher Education, the media studied the main trends and directions for the development of the higher education system in the context of globalization and digitalization, paths and methods of modernization and innovative development of this sphere in the modern stages of the country's history.

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДАГИ ИСЛОХОТЛАР ЖАРАЁНЛАРИ

Юлдуз Эргашева

Профессор, тарих фанлари доктори

Қариш давлат техника университети

Қариш, Ўзбекистон

E-mail: yuae63@gmail.com

МАҚОЛА ҲАҚИДА

Калит сўзлар: таълим, олий ўқув юртлири, ислохотлар, ёшлар, таълим, алоқа технологиялари, касбий фаолият, тушунча.

Аннотация: Мақолада Ўзбекистон Республикаси олий таълимини такомиллаштириш ва модернизация қилиш муаммолари таҳлил қилинади, миллий моделни ривожлантириш тажрибаси очиб берилади, олий таълимни ислох қилиш, яхшилаш ва модернизация қилишининг

концептуал ёндошувлари тадқиқ этилади. Давлат статистика қўмитаси ва Олий таълим вазирлигининг расмий манбалари, статистика, оммавий ахборот воситалари маълумотлари асосида глобаллашув ва рақамлаштириш шароитида модернизация қилиш йўллари ва инновацион усулда олий таълим тизимини ривожлантиришнинг асосий тенденциялари ва йўналишларини мамлакат тарихининг замонавий босқичида ушбу соҳани ривожлантириш ўрганиб чиқилган.

ПРОЦЕССЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ УЗБЕКИСТАНА

Юлдуз Эргашева

профессор, доктор исторических наук

Каршинский государственный технический университет

Кариш, Узбекистан

E-mail: yuae63@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: образование, высшие учебные заведения, реформы, молодежь, модернизация образования, коммуникационные технологии, профессиональная деятельность, концепция.

Аннотация: В статье анализируются проблемы совершенствования и модернизации высшего образования Республики Узбекистан, раскрывается опыт развития национальной модели, обосновывается общее и особенное в принципах, концептуальных подходах к реформированию, совершенствованию и модернизации высшего образования. На основе официальных источников, статистических данных Госкомстата и Министерства высшего образования, средств массовой информации изучены основные тенденции и направления развития системы высшего образования в условиях глобализации и цифровизации, пути и методы модернизации и инновационного развития данной сферы в условиях новейшего этапа истории страны.

Кириш. Таълим барча тарихий даврлар учун долзарбдир, чунки жамиятнинг бир ижтимоий-сиёсий шаклланишдан бошқасига ўтиши инсонга, унинг зиёлиларига, билимларига, касбий фаолият қўникмаларига мутлақо янги талабларни қўяди. Замонавий дунё инновациялар даври бўлиб, унда тегишли маълумотсиз, иш топиш, мартабага миниб ва катта ютуқларга эришиш мумкин эмас. Ва буни ёшлар яхши тушунишади: бугунги кунда дунё бўйлаб университетларда бир миллиарддан ортиқ талабалар таҳсил олишмоқда. Ўзбекистон учун устувор вазифалардан бири янги миллий таълим тизими орқали ёшларни

ўқитиш ва тарбиялаш, шахсни баркамол ривожлантиришдир. Янги таълим тизимининг битирувчилари замоннинг энг юқори талаблари ва миллий анъаналарга жавоб беришлари керак. Таълим тизимининг энг муҳим бўғинларидан бири бу замонавий билим ва юксак маънавий-ахлоқий фазилатларга эга мустақил фикрлайдиган юқори малакали кадрларни тайёрлашга мўлжалланган олий таълимдир. Маҳаллий ва хорижий муаллифларнинг нашрларида таълим тизими алоҳида аҳамиятга эга. Шу билан бирга, Ўзбекистон олий таълимидаги ўзгаришлар билан боғлиқ масалалар хорижий муаллифлар томонидан миллий таълимнинг умумий ривожланиши ва ижтимоий ўзгаришларни ёритиш нуқтаи назаридан кўриб чиқилади. Бундай илмий ишларга И. Силова, М. Жонсонн ва Хайнеман, Эрик М. Глинчейн, Уильям Фиэрман, Жаккоб Ландау, Рауан Кенжекханали, Уильям К. Медлин ва К. Уильям тадқиқотлари киради. [1]

Тадқиқотнинг асосий мақсади Ўзбекистонда олий таълимни ислоҳ қилиш ва модернизация қилиш тарихини таҳлил қилиш, мамлакат мустақил ривожланишининг турли даврларида бир-биридан фарқ қиладиган таълим жараёнидаги асосий тенденциялар, ёндашувлар ва мезонларни аниқлаш, кейинги ислохотларнинг муаммолари ва истиқболларини ўрганиш, жаҳон таълим маконига интеграция қилиш, глобаллашув ва рақамлаштириш фонида устувор йўналишларни башорат қилишдир.

Методология. Тадқиқотнинг услубий асоси диалектик усул бўлиб, унинг доирасида ижтимоий ҳодисалар ва жараёнларни билишнинг умумий илмий ва махсус усуллари мажмуи қўлланилади: тизимли, қиёсий-қиёсий, тарихий, танлаш ва таснифлаш усуллари.

Таҳлил ва натижалар.

Ўзбекистонда олий таълим соҳасидаги ислохотлар нафақат тизим мазмунини, балки унинг тузилишини ҳам тубдан ўзгартирди. Қисқа вақт ичида барча даражалар, компонентлар ва йўналишлар ўзгартирилди. Ўзбекистонда аҳолининг қарийб 35 фоизини 16 ёшгача бўлган болалар, 60 фоиздан ортиғини 30 ёшгача бўлган ёшлар ташкил этишини ҳисобга олсак, ушбу ислохотларнинг роли ва аҳамияти тушунарли ва равшан бўлади. Ўзгаришларнинг устувор йўналишлари янги шахсни тарбиялашга ҳисса қўшадиган инвестицияларни кўпайтириш эди, уларнинг асосий хусусиятлари интеллектуал ривожланиш ва юқори таълимдир.

Бизнинг тадқиқотимиз шуни кўрсатдики, мустақил Ўзбекистоннинг олий таълимини ислоҳ қилиш ва ривожлантиришда аниқ белгиланган учта босқични ажратиш мумкин:

1. 1991 йилда миллий суверенитетга эга бўлганидан 1997 йил ўрталарига қадар бўлган вақтни ўз ичига олган ўтиш даври.
2. 1997 йилги ислохотдан 2017 йил ўрталарига қадар бошланган туб ўзгаришлар босқичи.

3. 2017 йилдан ҳозирги кунгача бошланган ва мамлакат ривожланишининг янги тарихий даври билан боғлиқ модернизация ва рақамлаштириш босқичи.

Ислохотларнинг биринчи босқичида олий таълимда катта ижобий ўзгаришлар рўй берди, бкнинг ҳукукий асоси 1992 йил 2 июлида қабул қилинган “Таълим тўғрисида”ги Қонун эди. Таълим соҳасидаги ислохотларнинг биринчи босқичининг асосий натижалари (1997 йилгача), шу жумладан инновациялар қуйидагилардан иборат: таълим тизимининг тўпланган салоҳиятиги сақлаб қолиш таъминланди, миллий таълим ва тарбия тизимига асос солинди; таълимни янгилаш жараёнлари бошланди, пухта замин тайёрланди ва уни ўзгартириш бўйича янада қатъий чоралар кўриш учун шароит яратилди; келажакда ислохотларнинг муҳим нуқталари белгиланди, янги типдаги ўқув юртлари ташкил этилди, мамлакат ёшлари чет элда таълим олиш имкониятига эга бўлдилар; давлат тилини ҳар томонлама жорий этиш ва лотин графикаси асосида алифбони жорий этиш; миллий кадриятлар ва юксак маънавият асосида янги ўқув дастурлари, қўлланмалар ва дарсликлар яратиш, олий ўқув юртларида билим даражасини аниқлаш ва танловнинг тест усулини жорий этиш. Президентнинг 1992 йил 28 февралдаги Фармони билан мамлакат вилоятлари марказларида эски олий ўқув юртлари қайта ташкил этилди ва янги институтлар, шунингдек, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида нафақат мобил фикрлайдиган кадрлар, балки ноёб йўналишлар бўйича мутахассислар тайёрлайдиган олий ўқув юртлари ва университетларнинг филиаллари очилди. Бундан ташқари, мамлакатнинг барча минтақаларини юқори малакали мутахассислар билан тенг равишда таъминлаш ва илмий кадрлар тайёрлашни яхшилаш учун 7 та вилоят педагогика институтлари университетларга айлантирилди. [2].

Кейинги иккинчи босқичнинг бошланғич нуқтаси ва туб ислохотларнинг бошланиши 1997 йил 29 августда қабул қилинган “Таълим тўғрисида” ги Қонун (янги таҳрирда) ва кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур бўлди. Сифат жиҳатидан яратилган янги модель баркамол авлодни шакллантиришга, таълим соҳасининг миллий асосларини мустаҳкамлашга, уларни замон талабларига мувофиқ жаҳон стандартлари даражасига кўтаришга қаратилган эди. Миллий дастурнинг стратегик мақсади баркамол ривожланган ижодий шахсни шакллантириш ва мобил ривожланаётган бозор иқтисодиёти шароитида жамият олдида турган мураккаб масалаларни ҳал қилишга қодир кадрларни олдиндан тайёрлаш эди [3]. Ушбу босқичда олий таълим соҳасини тубдан янгилаш ва ислох қилиш бўйича қўламини ва чуқурлиги бўйича улкан ишлар амалга оширилди. Таълим жараёнини ислох қилиш ва меҳнат бозорида талаб юқори бўлган юқори малакали кадрлар тайёрлашнинг ушбу босқичида олий ўқув юртлари муҳим ўрин тутган. Уларнинг сони 2 баробар ошди ва 2017 йилга келиб 59 та университет ва олий ўқув юртлари, шунингдек,

пойтахт олий ўқув юртларининг 11 та филиалида 230 мингдан ортиқ талаба таҳсил олди. Ўзбекистонда Вестминстер университети, Сингапур менежментни ривожлантириш институти, Турин политехника университети, Россия нефть ва газ университети, Москва давлат университети, Россия иқтисодиёт университети, Жанубий Кореянинг Инҳа университети каби юқори халқаро обрўга ва чуқур тарихий илдизларга эга бўлган Европа ва Осиёдаги етакчи университетларнинг филиаллари ташкил этилди ва муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда.

Олий таълимдаги янгилик икки босқичли (бакалавр – магистр) кадрлар тайёрлашга ўтиш, олий таълим муассасаларини минтақалаштириш ва уларнинг ихтисослашувини рационализация қилиш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш, бакалаврият йўналишлари ва магистратура мутахассисликларини оптималлаштириш эди. Ҳар бир тизим учун янги таълим стандартлари ишлаб чиқилди ва жорий этилди. Улар иқтисодиётнинг барча тармоқларини илмий ва техник соҳадан бошлаб малакали мутахассислар билан таъминлашга ёрдам беради. Ўқув жараёни ҳар бир талаба олган билим ва кўникмаларини тизимлаштириши, замонавий технологиялардан фойдаланиши учун мўлжалланган. 2011 йилдан бошлаб олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш давлат дастури амалга оширила бошланди.

Таълим соҳасидаги улкан эътиборнинг аниқ тасдиғи шундан иборатки, ислохотнинг ушбу босқичида Ўзбекистонда таълимни ривожлантириш ва ислоҳ қилиш учун йиллик харажатлар ЯИМнинг 10-12 фоизини ташкил этади ва уларнинг Давлат бюджети харажатларидаги улуши 35 фоиздан ошади. Бундан ташқари, халқаро молия ташкилотлари ва банклар, хорижий ҳукуматлар Ўзбекистонга таълим соҳасини ислоҳ қилиш ва техник жиҳозлашда бебаҳо ёрдам кўрсатмоқда.[5]

Шундай бўлса-да, маълум ижобий натижаларга ва олий ўқув юртлари сонининг кўпайишига қарамай, уларда талабалар сони 1991 йилга нисбатан сезиларли даражада камайди. Хусусан, агар 1991 йилда барча турдаги таълим муассасаларида 337,4 минг талаба таҳсил олган бўлса, 2016 йилга келиб уларнинг сони 268,3 мингга камайди. Шунини таъкидлаш керакки, ушбу даврда республика аҳолиси 1,5 баравар кўпайди. Олий ўқув юртларида ўқув ўринлари сонининг ўсиш динамикаси демографик ўзгаришларга мос келмади. Бундан ташқари, кўплаб олий ўқув юртларида сиртқи таълим бўлимлари ёпилди, бир неча йўналишларда қабул квоталари пасайтирилди. Олий маълумотга бўлган талаб доимо юқори бўлиб қолди ва ўсиб бориш тенденцияга эга эди. Шундай қилиб, 1996 йилдан 2016 йилгача ўқишга қабул қилиш учун ҳужжатларни топширган абитуриентлар сони 528 % га ошди, қабул квотаси эса атиги 18% га ошди. Агар 1996 йилда қабул квотаси берилган аризалар сонининг 46,2 фоизини ташкил этган бўлса, 2016 йилда у 8,7 фоизни

ташкил этди. Натижада бу тескари ҳолатни юзага келтирди, катта қондирилмаган талаб таълим сифатининг пасайишига олиб келди, фақат олий маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг мавжудлиги муҳим аҳамият касб этди.

Янгилаётган Ўзбекистон тараққиётининг янги, учинчи босқичида стратегик вазифалар илгари сурилди, жумладан, олий таълим тизимини тубдан модернизация қилиш. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёевнинг 2017-йил 20-апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори олий мактабни тубдан такомиллаштириш, халқаро стандартлар даражасида кадрлар тайёрлаш мазмунини тубдан қайта кўриб чиқишга тurtки бўлди. Шу билан бирга, 2017-2021 йилларда олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш дастури тасдиқланди, унда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва модернизация қилиш, уларни замонавий ўқув-илмий лабораториялар ва замонавий ахборот-коммуникация технологиялари воситалари билан жиҳозлаш тизимини ривожлантиришнинг тўққизта асосий йўналиши ва чора-тадбирлари белгиланди [9].

Олий мактабнинг мавжуд муаммоларини ҳал этиш, шунингдек, илғор таълим технологиялари асосида олий таълимни ислоҳ қилиш ва ижтимоий соҳа ва иқтисодиёт тармоқларини ривожлантиришнинг устувор йўналишларини белгилаш мақсадида энг муҳим тарихий ҳужжат - Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. М. Мирзиёевнинг 2019 йил 8 октябрдаги "Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги Фармони қабул қилинди. Концепция доирасида 2030 йилгача эришиш режалаштирилган 70 дан ортиқ мақсадлар тасдиқланган. [10]. Улар орасида вилоятларда давлат ва нодавлат олий ўқув юртларини очиш ва соғлом рақобатни яратиш асосида олий таълим битирувчиларининг камровини 20 фоиздан 50 фоизгача ошириш, нодавлат олий ўқув юртлари сонини, шу жумладан давлат-хусусий шериклик (ДХШ) асосида 5 фоиздан 35 фоизгача ошириш, кредит-модулли тизим билан қамраб олиш - 2% дан 85% гача.

2020 йил 23 сентябрда қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонун ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 6 ноябрдаги "Ўзбекистон тараққиётининг янги даврида таълим ва тарбия, фан соҳаларини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони кенг кўламли ўзгаришларда янги тurtки бўлди.[5] унга кўра масофавий, инклюзив таълим шакллари жорий этилди, мамлакат ўқув юртлари хорижий таълим муассасалари билан биргаликда факультет ва ўқув марказларини очишга муваффақ бўлди.

2017-2021 йилларда республикада 47 та янги олий ўқув юртлари ташкил этилди ва уларнинг умумий сони 127 тага етди. Давлат-хусусий шериклик тизими асосида нодавлат олий ўқув юртлари фаолияти йўлга қўйилмоқда. Кечки ва сиртқи таълим шакллари

тикланди, қабул квоталари ошди. 2020/2021 ўқув йили бошида олий ўқув юртларида жами 571,5 минг талаба бўлиб, улардан 260,0 минг нафари (45,5%) аёллардир. Мактаб битирувчиларининг олий маълумотга эга бўлиш даражаси 2016 йилдаги 9 фоиздан 2020 йилда 25 фоизга кўтарилди.[4] 2020 йилда кам таъминланган ва қишлоқ жойларида яшовчи қизларнинг давлат гранти асосида ўқиш учун университетларнинг кундузги бўлимларида 940 та жой ажратилди. [11]. 2021 йилги Давлат дастурида олий таълим учун давлат грантлари сони 25 фоизга ва муҳтож oilалардаги қизлар учун грантлар сони 2 бараварга оширилди.

Профессор-ўқитувчиларни хорижий олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтларида малакасини ошириш ва стажировкасини таъминлайдиган механизм яратилди. Уларнинг ойлик иш ҳақи миқдори 2018 йилга нисбатан ўртача 2,5 баравар ошди. 2020 йилдан бошлаб университетлар ўз-ўзини молиялаштиришга ўтишни бошладилар, уларга кредит-модулли тизим жорий этила бошланди.[12]. Мамлакатнинг олий ўқув юртлари очиклик, шаффофлик ва операцион самарадорликни таъминлаш учун рақамли бошқарув тизимига ўтдилар. Рақамли университет моделига ўтиш аста-секин амалга оширилмоқда.[13].

Ўзбекистон олий таълим секторидаги модернизация ҳозирги босқичда мамлакатимизда ва умуман жаҳон сахнасида рўй бераётган ижтимоий-иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий ўзгаришларга хос ва муносиб жавобдир. Бугунги кунда давлат раҳбарияти таълим дастурига замонавий даражага чиқиш ва жаҳон даражасига тўлиқ мос келишдек қийин вазифа қўйди. Олий таълим соҳасидаги кенг қўламли ислохотлар натижасида мамлакатда қисқа вақт ичида 135 та янги олий таълим муассасаси ташкил этилди, уларнинг умумий сони 77 тадан 211 тага, тизимда қамров даражаси 4 баробардан зиёд - 9 фоиздан 38 фоизга ошди. [14]

40 дан ортиқ университетларга академик ва молиявий мустақиллик берилди, молиявий барқарорликни таъминлаш, моддий-техник базани мустаҳкамлаш, пуллик шартнома асосида қабул параметрларини аниқлаш имконияти яратилди. Ҳар бир олий таълим муассасаси томонидан ўқув режалари ва таълим дастурларини мустақил ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш тартиби жорий этилди. [9].

Олий таълим соҳасидаги яна бир тенденция муҳандислик ва техник мутахассисликлар учун кадрлар тайёрлаш билан шуғулланадиган университетларнинг фаолиятини такомиллаштириш эди. Шу билан бирга, бир-бирига яқин жойлашган ва шунга ўхшаш ихтисосликка эга бўлган университетлар бирлашиш орқали йириклаштирилди. Масалан, 2024 йилда Термиз муҳандислик-технология институти ва Термиз агротехнологиялар ва инновацион ривожланиш институти негизида уларни бирлаштириш орқали Термиз давлат

муҳандислик ва агротехнологиялар университети ташкил этилди. Ўз навбатида Андижон машинасозлик институти, Андижон иқтисодиёт ва қурилиш институти, шунингдек, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг Андижон факультети негизида Андижон давлат техника институти ташкил этилди. Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти, Қарши ирригация ва агротехнологиялар институти, Тошкент ахборот технологиялари университетининг Қарши филиали ва Тошкент кимё-технология институтининг Шаҳрисабз филиали негизида Қарши давлат техника университети ташкил этилди. [15]

Ҳозирги вақтда Ўзбекистондаги олий ўқув юртларининг умумий сони 208 тани ташкил этади, улардан 108 таси давлат, 30 таси хорижий ва 70 таси нодавлат. Статистик маълумотларга кўра, давлат олий ўқув юртларида 995 551 талаба, нодавлат олий ўқув юртларида эса 515,634 талаба таҳсил олади. Улардан 173 минг 788 нафари давлат гранти асосида, 1 миллион 377 минг 384 нафари тўлов-контракт асосида таҳсил олади. Республикамиз ҳудудидаги олий таълим муассасалари сони ташкилий типига кўра қуйидагича тақсимланган: 1 та консерватория, 5 та академия, 40 та олий ўқув юртлари филиали, 53 та институт ва 109 та университет. [7]

Таълим йўналишларини оптималлаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда: бакалаврият дастурлари 40% оптималлаштирилган. Натижада 183та йўналиш ва 546та мутахассислик бўйича малака талаблари тасдиқланди. Хусусан, муҳандислик-техник соҳада кадрлар тайёрлайдиган олий ўқув юртлари бакалаврининг 45та таълим йўналишлари бирлаштирилди. Шунингдек, 1278та ўқув режаси ва 4000дан ортиқ ўқув дастурлари янги стандартларга мослаштирилди. [9]

Шу билан бирга, шуни таъкидлаш керакки, олий таълимда бир қатор муаммолар сақланиб қолмоқда: давлат-хусусий шериклик ва нодавлат олий ўқув юртларини ташкил этишнинг етарли даражада ривожланмаганлиги, айниқса минтақаларда; кўплаб битирувчиларнинг билим ва малака даражаси меҳнат бозори талабларига жавоб бермайди; инновацион ва илмий фаолият натижаларини жорий этишнинг жуда паст даражаси; илмий даражага эга ўқитувчиларнинг улуши камлиги(37%); илмий лабораториялар жиҳозларининг таъминланганлиги даражаси пастлиги, АКТдан фойдаланиш.

Хулоса. Олий таълимда амалга оширилган ислохотлар натижасида республикамизда ўқитиш сифатини ривожлантириш ва таълим қамровини ошириш учун қулай шарт-шароитлар яратиш, кадрлар тайёрлаш тизимининг иқтисодиёт эҳтиёжларига мослашувчанлигини таъминлаш, илмий ва инновацион фаолиятни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш, мамлакатнинг инновацион салоҳиятини шакллантириш ва янада ривожлантириш учун самарали механизмлар яратилди. Таълим муассасаларининг

ташки қиёфаси ўзгармоқда, моддий-техник базаси яхшиланмоқда, илмий ишланмалар, таълим муассасаларининг ижтимоий соҳалари, шу жумладан ўқитувчиларнинг реал даромадлари молиялаштирилмоқда, инновацион йўналишдаги янги давлат тузилмалари яратилмоқда, академик ҳаракатчанлик ривожланмоқда, университетларда янги турдаги бўлинмалар тузилмоқда, олий мактаб фаолияти самарадорлиги ва сифатини кафолатланган ва барқарор ошириш учун қулай молиявий шароитлар яратилмоқда, жаҳон стандартлари даражасида инновацион технологиялар жорий этилмоқда, таълим ва таълим технологияларининг илмий асослари ишлаб чиқилмоқда.

Фойдаланилган адабиётлар.

1. Iveta Silova, Mark S.Johnson and Stephen Heynerman. Education and the Crisis of Social Cohesion in Azerbaijan and Central Asia // Comparative Education review, Vol.51, № 2, 2007. P.165; Eric M.Mc Glinchey. Searching for Kamalot: Political Patronage and youth Politics in Uzbekistan// Europe-Asia Studies, Vol.61, № 7, 2009. pp.1141-1142; William Fierman Identity, Symbolism and the Politics of Language in Central Asia// Europe-Asia Studies, Vol.61, № 7, 2009. pp.1207-1228; Jacob M. Landay. Alphabet Reform in Six Independent ex-Soviet Muslim Republics// Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain / Ireland/ Volume 20/Issue01/ Januare 2010. p.26; Rauan Kenzhekhanuly. Ideologies and alphabet reforms in Central Asia// editors Bruno Della Chiesa, Jessica Scott and Christina Hinton, Languages in a Global World: Learning for Better Cultural Understanding, OECD publishing, 2012, P.133-150. William K.Medlin and William M. Cave. Social Change and Education in Developing Areas: Uzbekistan// Comparative Education review, Vol.8, № 2, 2007. P.166-175.

2. Эргашева Ю.А. Формирование национальной модели образования в Узбекистане за годы независимости. // Alma mater. Вестник Высшей школы, 2017, № 9, С.88

3. Национальная программа по подготовке кадров //В кн.: Гармонично развитое поколение – основа прогресса Узбекистана. – Ташкент: Шарк, 1997.

4. Материалы международной конференции «Подготовка образованного и интеллектуально развитого поколения – как важнейшее условие устойчивого развития и модернизации страны». - Т.: «O'zbekiston», 2012.

5. Ergasheva Yulduz Alimovna, Ergasheva Gulnoz Alimovna, Murtazova Sahodat Burievna. Historical Stages Of Innovative processes In Higher Education Of Uzbekistan // Solid State Technology. Volume: 63 Issue: 6, Publication Year: 2020, P.9824-9834.

6. Материалы международной конференции «Подготовка образованного и интеллектуально развитого поколения – как важнейшее условие устойчивого развития и модернизации страны». - Т.: «O'zbekiston», 2012.

7. Официальный сайт Государственный комитет по статистике Узбекистана// <https://stat.uz>
8. Постановление Президента Республики Узбекистан Ш.М.Мирзиёева «О мерах по дальнейшему развитию системы высшего образования» от 20 апреля 2017 года.// <http://lex.uz>
9. Официальный сайт Министерства высшего и среднего специального образования Республики Узбекистан // <http://www.edu.uz/modules/wfchannel>
10. Указ Президента Республики Узбекистан Ш.М.Мирзиёева «Об утверждении Концепции развития системы высшего образования Республики Узбекистан до 2030 года» от 8 октября 2019 года. // <http://uza.uz>
11. Послание Президента Республики Узбекистан Шавката Мирзиёева Олий Мажлису. 24 января 2020 года. // www.lex.uz
12. Выступление Президента Республики Узбекистан Шавката Мирзиёева на торжественном собрании, посвященном Дню учителей и наставников. 30 сентября 2020 года.// <http://uza.uz/posts/37057>
13. Указ Президента Узбекистана Ш.М.Мирзиёева «О государственной программе по реализации стратегии Действий по пяти приоритетным направлениям развития Республики Узбекистан в 2017-2021 годах в «Год поддержки молодёжи и укрепления здоровья населения» от 3 февраля 2021 года. // www.lex.uz
14. Поздравление Президента Шавката Мирзиёева Учителям и наставникам Узбекистана. 30 сентября 2024 года // <https://president.uz/ru/lists/view/7585>
15. Трансформация системы образования в Новом Узбекистане и повышение ее качества, поддержка сферы ИТ и цифровых технологий как ключевая цель. // [Образование 23 октября 2024 – 2130 // https://yuz.uz/ru/news/v-uzbekistane-za-poslednie-sem-let-kolichestvo-vuzov-uvelichilos-s-77-do-210](https://yuz.uz/ru/news/v-uzbekistane-za-poslednie-sem-let-kolichestvo-vuzov-uvelichilos-s-77-do-210)